

Sygn. akt XXIII Ga 158/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Bernard Litwiniec (spr.)

Sędziowie: SO Monika Skalska

SO Andrzej Sobieszczęński

Protokolant: Aneta Tchórzewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 maja 2013 r. w Warszawie

sprawy z powództwa J. D.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 20 listopada 2012 r. sygn. akt VIII GC 1154/11

1. oddala apelację,
2. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz J. D. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt XXIII Ga 158/13

UZASADNIENIE

Powód J. D. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) S.A. w W. (następcy prawnego (...) S.A. w W.) kwoty w wysokości 54 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy (...) w Warszawie zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz J. D. kwotę 54 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 maja 2011 r. do dnia zapłaty (pkt 1) oraz kwotę 6 317 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2).

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

W dniu 21 czerwca 2010 r. powód złożył ofertę w postępowaniu prowadzonym przez (...) S.A. w W. o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na dostawy piasku kopalnianego sortowanego oraz

kompleksowe usuwanie i zagospodarowanie odpadów gleby i ziemi, w tym kamieni na terenie W.. Z uwagi na to, iż oferta powoda zawierała uchybienia formalne pozwany wezwał powoda do uzupełnienia oferty w terminie do dnia 25 czerwca 2010 do godziny 9:00 zgodnie z dyspozycją art. 26 ust. 3 i 4 ustawy PZP. W dniu 24 czerwca 2010 r. powód uzupełnił ofertę składając w siedzibie zamawiającego pismo wraz z załącznikami. W dniu 14 lipca 2010 r. pozwany poinformował wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty i o wykluczeniu z przedmiotowego postępowania powoda, uzasadniając swoje działanie tym, iż wykonawca na wezwanie do uzupełnienia dokumentów i oświadczeń, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy PZP złożył wyjaśnienia, które potwierdziły, że wykonawca nie spełnia warunku udziału w postępowaniu postawionego przez zamawiającego w rozdziale 7.3 pkt 2 SIWZ. Zamawiający podkreślił, iż w wyniku wezwania do uzupełnienia wykonawca przesłał ten sam, błędny dokument, załączony wcześniej do oferty.

Pozwana poinformowała powoda, iż w związku z tym, że uzupełnione dokumenty nie potwierdziły spełniania przez oferowane dostawy, wymagań określonych przez zamawiającego w SIWZ, zamawiający jest zobligowany na mocy art. 46 ust. 4a ustawy PZP do zatrzymania wadium złożonego w przedmiotowym postępowaniu. Decyzją z dnia 20 sierpnia 2010 r. (...) S.A.w W.poinformowała powoda o zatrzymaniu wadium złożonego w postępowaniu (...)w wysokości 54 000 zł. Następnie powód wezwał (...) S.A.w W.do zapłaty niezasadnie zatrzymanego wadium. Pozwana nie dokonała zapłaty wobec powyższego powódka wystąpiła do Sądu z niniejszym pozwem.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest zasadne. Powód swoje roszczenie wywodził z faktu, w jego ocenie bezpodstawnego, zatrzymania przez pozwaną kwoty wadium. Z tego względu kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie miała kwestia legalności zatrzymania przez zamawiającego wniesionego przez powoda - w formie gwarancji bankowej - wadium na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy PZP. Zdaniem Sądu Rejonowego zamawiający ma prawo zatrzymać wadium wraz z odsetkami, jedynie wtedy, gdy wykonawca nie składa wymaganych dokumentów lub oświadczeń, nie zaś w przypadku, kiedy – jak w niniejszej sprawie - przekazuje wymagane dokumenty, ale są one wadliwe merytorycznie tzn. takie, które nie potwierdzają warunku udziału w postępowaniu. Złożenie wadliwych dokumentów zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 4 w/w ustawy skutkuje wykluczeniem wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia, nie skutkuje natomiast sankcją w postaci zatrzymania wadium. Sąd wskazał, że wykładnia celowościowa przepisu art. 46 ust. 4a ma w niniejszej sprawie znaczenie kluczowe. Mając powyższą regulację na uwadze Sąd Rejonowy podniósł, iż o istnieniu ryzyka zmywy wykonawców można byłoby mówić w przypadku całkowitej bierności wykonawcy, gdyby umyślnie i celowo nie podporządkował się wezwaniu zamawiającego. Na tej podstawie Sąd orzekający ocenił, że powód skutecznie wykonał wezwanie zamawiającego i dostarczył dokumenty w postaci pisma z zaświadczeniem o wpisie do rejestru podmiotów gospodarczych, odpisem kodów (...), orzeczeniem laboratoryjnym, potwierdzające w jego ocenie spełnianie warunków udziału w postępowaniu. Fakt, że dokumenty te zostały ocenione przez zamawiającego jako niespełniające merytorycznie stawianych wymagań nie mogło skutkować zatrzymaniem wadium. Sąd wskazał, że nie zaistniała całkowita bierność powoda po wezwaniu go do uzupełnienia braków formalnych oferty i z tego względu nie zostały spełnione przesłanki, które uzasadniałyby zatrzymanie wadium przez zamawiającego. Zatrzymując wadium zamawiający uzyskał nienależną korzyść i dlatego powodowi przysługiwała ochrona prawna na podstawie art. 410 § 2 w zw. z art. 405 k.c. O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego złożył pozwana, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. przepisu art. 46 ust. 4a ustawy PZP, w tym również w zw. z art. 26 ust. 3 ustawy PZP - poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie poprzez nieuzasadnione przyjęcie, iż:

- art. 46 ust. 4a ustawy PZP nie mógł stanowić podstawy zatrzymania wadium : albowiem przyczynę zatrzymania wadium może stanowić jedynie fizycznie nieprzedłożenie dokumentu (bierność) w odpowiedzi na wezwanie, powód zaś odpowiedział na wezwanie pozwanej oraz dlatego, że przyczynę zatrzymania wadium może stanowić jedynie przeciwdziałanie zmywie wykonawców jak również dlatego, że powód składając dokumenty – (1) zaświadczenie z ewidencji działalności gospodarczej i (2) orzeczenie laboratoryjne niespełniające warunków wskazanych w 12.8 pkt 2 Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia uzupełnił ofertę, a złożenie nawet zapełnienie wadliwych merytorycznie dokumentów jest wystarczające do przyjęcia, iż brak jest podstaw do zatrzymania wadium,

2. naruszenie przepisów postępowania, co miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy tj. art. 233 kpc, poprzez wadliwą i niepełną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w wyniku braku (nie przeprowadzenia) analizy i oceny w zakresie, czy działania powoda w postaci ubiegania się o udzielenie zamówienia i złożeniu oferty, w sytuacji gdy nie dysponuje on dokumentami, które winny być złożone na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu w sytuacji ubiegania się przez powoda o udzielenie zamówienia, nie wykazuje przesłanek działania zawinionego (niedbalstwa);

Wskazując na powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa w całości, oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm prawem przepisanych za obie instancje.

Ewentualnie skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania – przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację pozwanej powoda wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, wskazując na trafność rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna. Żaden ze wskazanych w niej zarzutów nie mógł być uwzględniony. Sąd drugiej instancji aprobejuje w całości ustalenia faktyczne i prawne przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i przyjmuje je za własne. Należy zauważyć, że w orzecznictwie ujawniły się rozbieżności w zakresie interpretacji przepisu art. 46 ust. 4a ustawy prawo zamówień publicznych (dalej PZP). W ocenie Sądu Okręgowego wykładania tego przepisu dokonana przez sąd pierwszej instancji nie budzi jednak zastrzeżeń. Należy się zgodzić z poglądem tego Sądu, że wobec bardzo daleko idących konsekwencji finansowych dla wykonawcy, który nie spełnił wymogów określonych we wskazanym wyżej przepisie, należy dokonać jego interpretacji w sposób ścisły, w oparciu o literalne brzmienie i tak właśnie postąpił Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie. Powód, co było bezsporne, uzupełnił ofertę poprzez złożenie we wskazanym terminie zaświadczenia o wpisie do rejestru podmiotów gospodarczych, odpisem kodów (...) i orzeczeniem laboratorium, jednak zamawiający uznał, że złożone dokumenty nie spełniały wymogów określonych w SIWZ. Skoro w wyżej wymienionym przepisie PZP sankcja zatrzymania wadium przewidziana jest tylko w sytuacji, kiedy zamawiający nie składa dokumentów, to należało istotnie przyjąć, że sam tylko fakt złożenia na wezwanie zamawiającego dokumentów nie daje podstaw do zatrzymania przez niego wadium. Negatywna bowiem ocena zamawiającego w zakresie spełnienia przez złożone dokumenty wymogów określonych w SIWZ nie ma wpływu na prawo zatrzymania wadium. Odmienna wykładania omawianego przepisu prowadziłaby do sytuacji, w której zamawiający mogliby uzyskiwać nieuzasadnione przysporzenie poprzez zatrzymanie wadium.

Należy także zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że za uwzględnieniem powództwa w niniejszej sprawie przemawia ponadto wykładnia celowościowa art. 46 ust. 4a ustawy PZP, zgodnie z którą ten przepis miał na celu przeciwdziałać tzw. zmwom wykonawców. Sytuacja takiej zmywy nie miała natomiast miejsca w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego nie doszło także do naruszenia art. 233 kpc. Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzi zastrzeżeń. Stan faktyczny w niniejszej sprawie był zresztą w niniejszej sprawie w zasadzie bezsporny. Istota sporu dotyczyła natomiast wykładni prawnej przepisu art. 46 ust. 4a ustawy PZP.

Mając powyższe na uwadze z mocy art.385 kpc orzeczono jak wyżej.

O kosztach postępowania apelacyjnego postanowiono w myśl art.98 w zw. z art. 108 § 1 kpc.